

ZBIÓR
ARTYKUŁÓW NAUKOWYCH

BADANIA PODSTAWOWE I
STOSOWANE: WYZWANIA I WYNIKI

Gdańsk *(PL)*

30.05.2017 - 31.05.2017

U.D.C. 72+7+7.072+61+082

B.B.C. 94

Z 40

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Druk i oprawa: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: 00-728 Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103

e-mail: info@conferenc.pl

Zbiór artykułów naukowych.

Z 40 Zbiór artykułów naukowych. Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej "Badania podstawowe i stosowane: wyzwania i wyniki" (30.05.2017 - 31.05.2017) - Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2017. - 84 str.

ISBN: 978-83-65608-58-1

Wszelkie prawa zastrzeżone. Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora jest zakazane. Wszelkie prawa do materiałów konferencji należą do ich autorów. Pisownia oryginalna jest zachowana. Wszelkie prawa do materiałów w formie elektronicznej opublikowanych w zbiorach należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour». Obowiązkowym jest odniesienie do zbioru.

nakład: 50 egz.

"Diamond trading tour" ©

Warszawa 2017

ISBN: 978-83-65608-58-1

SPIS/СОДЕРЖАНИЕ

**A SOLUTION OF CONSTRUCTION PROBLEM OF LONG-SPAN CIVIL
STRUCTURE BY INTRODUCTION STEEL AND CONCRETE COMPOSITE
CABLE SPACE FRAMES**

Gasii G.M. 6

АНАЛИЗ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО МОНИТОРИНГА

Кузнецова П., Поршакова А.Н. 8

**ТЕХНОЛОГІЯ БІОЛОГІЧНОГО ОЧИЩЕННЯ СТІЧНИХ ВОД
ВІД АМОНІЙНОГО НІТРОГЕНУ**

Мохнач Ю.С. 12

**ЭФЕКТИВНІСТЬ НОВОГО АНТИМІКРОБНОГО ПРЕПАРАТУ НА ОСНОВІ
ДАНОФЛОКСАЦИНУ**

Бодня О.В. 14

**АФІННА ХРОМАТОГРАФІЯ ЯК СУЧАСНИЙ СПОСІБ ВИДІЛЕННЯ
Й ОЧИЩЕННЯ ПОЛІКЛОНАЛЬНИХ АНТИТІЛ**

Кравченко О.В., Орябінська Л.Б. 16

**ВПЛИВ ТРИВОЖНОСТІ НА ПІЗНАВАЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ПІД
ЧАС НАВЧАННЯ У ВНЗ**

Маруненко І.М., Сергеєнкова О.П. 18

**ВОЗРАСТНЫЕ И ГЕНДЕРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ
ОТНОШЕНИЯ КО ЛЖИ УЧАЩИХСЯ**

Залата О.А., Шамилова Х.М., Якимчук Я.В. 22

**ТЕХНОЛОГІЯ ГОДІВЛІ СВИНЕЙ В УМОВАХ ФЕРМЕРСЬКИХ
ГОСПОДАРСТВ**

Дехтяр Ю.Ф., Галушко І.А. 25

**ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА ПОКАЗНИКИ КРОВІ У КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ ЗА ДІЇ
ХЕЛАТНОГО КОМПЛЕКСУ МАРГАНЦЮ**

Чудак Р.А., Вознюк О.І., Подолян Ю.М., Мельничук Ю.А. 31

**ЭФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ХЕЛАТНОГО КОМПЛЕКСУ МІДІ
У ГОДІВЛІ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ**

Чудак Р.А., Подолян Ю.М., Вознюк О.І., Колодько А.О. 34

**КОНВЕРГЕНЦІЯ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ МАС-МЕДІА В ЦИФРОВОМУ
СЕРЕДОВИЩІ**

Сизоненко К.Р. 37

ВПЛИВ ТРИВОЖНОСТІ НА ПІЗНАВАЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ У ВНЗ

Маруненко І.М.

кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної, вікової та педагогічної психології
Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна

Сергєєнкова О.П.

доктор психологічних наук, професор,
завідувач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології
Київський університет імені Бориса Грінченка м. Київ, Україна

***Анотація.** Уточнено сутність ключових понять. Проаналізовано психологічну літературу з проблеми дослідження. Розкрито методики проведення експерименту для визначення впливу тривожності на пізнавальну діяльність студентів під час навчання у вищому навчальному закладі.*

Ключові слова: студенти; пізнавальна діяльність; тривожність; види тривожності; емоції.

Key words: students; cognitive activity; anxiety; types of anxiety; emotions.

На сьогодні все більше уваги приділяється особистісному підходу до студента з метою якомога повнішої реалізації потенціалу кожного, особливо актуальним постає завдання врахування у навчально-виховній роботі впливу тривожності на пізнавальну діяльність студентів у ВНЗ. Це є доволі важливим не лише для наукового дослідження, для педагогів, але й для кожної окремої особистості. Розуміння негативного впливу тривожності під час пізнавальної діяльності, вміння корекції тривожності, її подолання важливо при підготовці студентів до екзаменів, олімпіад, конкурсів, змагань тощо є надзвичайно актуальним [5].

Пізнавальна діяльність студентів проявляється, насамперед, через емоційну сферу. Життя студентів у ВНЗ значно залежить від стану її емоційної сфери. Проявом підвищеного емоційного стану є тривожність.

У психолого-педагогічній літературі наведені різні тлумачення поняття «тривожність», а саме: індивідуальна властивість особи, риса характеру, що проявля-

ється схильністю до надмірного хвилювання, стану тривоги у ситуаціях, які загрожують, на думку цієї особи, неприємностями, невдачами тощо [9]; стан занепокоєння, який забезпечує мобілізацію ресурсів організму й психіки для адаптації та подолання можливої небезпечної ситуації [10]; як складний психологічний феномен, що включає когнітивний, емоційний та операційний компоненти при домінуванні емоційного [6].

За допомогою аналізу наукових джерел з проблеми дослідження [1; 4; 11; 12] було встановлено, що тривожність проявляється через різноманітний емоційний стан людей, які знаходяться в однакових умовах, і пояснюється особливостями психічної діяльності кожного індивіда, його темпераментом та змістом тієї інформації, яка надходить до головного мозку. Певні емоційні стани зазвичай є типовими для окремої людини і є відображенням особистісних особливостей. Виникнення та закріплення тривожності як усталеної властивості особистості пов'язані з незадоволенням провідних

потреб людини, які набувають гіпертрофованого характеру. Проте під впливом певних факторів характер емоції людини може варіювати у значному діапазоні і кожній особистості притаманні всі відтінки емоційних станів.

Характер емоцій, а також їхній прояв, залежать від багатьох обставин. Зазвичай негативні емоції сигналізують про несприятливі впливи на організм або про порушення фізіологічних процесів у ньому, тоді як позитивні емоції вказують на задоволення потреб і на те, що організм знаходиться в сприятливих умовах, які задовольняють його гомеостатичні реакції [11].

Дослідження вчених (М. Ф. Фролов, П. В. Симонов та ін.) з закономірностей змін ефективності пізнавальної діяльності людини при збільшенні психоемоційного напруження, виявили, що помірне психоемоційне напруження підвищує ефективність діяльності, зменшує кількість помилок. П. В. Симонов пояснює це тим, що «виникнення емоційного напруження супроводжується переходом до інших, ніж у спокійному стані, форм поведінки, механізмів оцінки зовнішніх сигналів і реагування на них за принципом домінантності О. О. Ухтомського» [7, 16]. Тобто для емоційно збудженого мозку властивий перехід до генералізованого домінантного реагування. Проте в міру подальшого зростання психоемоційного напруження знову змінюється характер діяльності, зокрема погіршується увага, ще більше посилюється тривожність.

Ученими Б. І. Кочубей, Є. В. Новіковою та А. М. Прихожан експериментально встановлено, що тривожність чинить деструктивний вплив на результати пізнавальної діяльності людини [2; 6]. В. В. Суворова у своїй праці обґрунтувала залежність ефективності пізнавальної діяльності людини від рівня тривожності, оскільки тривожні особи підлягають стресогенним факторам [8]. У стресових ситуаціях важливого значення набуває емоційна стійкість, яка забезпечує успішне досягнення

мети, сталість психічних та рухових функцій, правильне співвідношення позитивних дій індивіда у спокійному та емоційних станах.

Для виявлення індивідуальних характеристик пізнавальної діяльності студентів під час навчання у ВНЗ за допомогою спеціальних методик було залучено 152 студенти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Для виявлення індивідуальних характеристик пізнавальної діяльності студентів нами було використано такі методики [3; 5]:

Методика 1. Дослідження просторових об'єктів методом хронометрії розумових дій (за методикою Шепарда). Методика використовується для визначення розумових здібностей людини, а також особливостей її репродуктивного мислення на основі сприймання нею просторових ознак об'єктів.

Методика 2. Оцінка працездатності людини при виконанні роботи, яка потребує уваги методом «коректурної проби з літерами». Методика використовується для виявлення стійкості уваги студентів при виконанні одноманітної роботи, концентрації їх довільної уваги, на протидію відволіканням, а також здатності до переключення уваги. Одержані результати дали нам змогу оцінити індивідуальні характеристики пізнавальної діяльності студентів під час навчання.

Методика 3. Визначення рівня ситуативної тривожності за шкалою Спілберга. Отриманий в дослідженні результат дав змогу встановити рівень тривожності досліджуваного в даний момент.

Методика 4. Визначення рівня особистісної тривожності за шкалою Спілберга. Отриманий в дослідженні результат дав змогу встановити рівень тривожності як особливості характеру досліджуваного.

Аналіз результатів дослідження проводився шляхом встановлення двох залежностей: 1) між оцінкою просторових об'єктів (сприйманням) і показниками ситуативної та особистісної тривожності до-

сліджуваних; 2) між оцінкою просторових об'єктів (сприймання) і стійкістю уваги досліджуваних.

У ході експериментального дослідження було виявлено, що із 152-ох досліджуваних високий рівень сприймання просторових об'єктів мають 37 осіб (24, 2%), середній – 100 осіб (66%), низький – 15 осіб (9,8%).

Внаслідок чого відбуваються такі розбіжності? Сприймання просторових об'єктів в даному експерименті включає в себе використання досліджуваним зорової та рухової зон кори півкуль головного мозку, які постають тут критерієм інтелектуального розвитку студента. Аналітико-синтетична діяльність мислення виражається в швидкості та точності оцінки просторових співвідношень об'єктів, тобто в швидшому забезпеченні людини більш точною інформацією про навколишній світ.

Фізіологічною основою такого явища може виступати гіпотеза нейронних ансамблів Дональда Хебба. Вагоме значення тут відіграє рівень розвитку зазначених вище аналізаторів, що виражається в кількості нейронних зв'язків в певній ділянці кори (зоровій чи слуховій). Це і забезпечує більш точне сприймання людиною окремих ознак об'єктів середовища (кут повороту) [3].

Таким чином, більший розвиток відповідних аналізаторів забезпечує точніше відображення дійсності, нижчий же характеризується обмеженістю отриманої інформації.

Також варто зазначити про значення функціонального стану сенсорних систем людини, що є важливою умовою отримання знань про навколишнє середовище. Людина, що має проблеми із зоровою сенсорною системою, отримуватиме спотворену або ж недостатню інформацію про навколишню дійсність [3].

У ході експериментального дослідження нами виявлено такі особливості прояву ситуативної та особистісної тривожності (далі – «СТ» та «ОТ» відповідно):

З досліджуваних, які мають високий рівень оцінки просторових об'єктів, 2 особи (5,5%) з високим показником СТ і 10 (27,2%) з високим показником ОТ; 10 осіб (28,5%) з високим показником СТ і 16 (42,8%) з високим показником ОТ; 25 (66%) осіб з низьким показником СТ та 11 (30%) з низьким показником ОТ;

Середній рівень оцінки просторових об'єктів мають 5 осіб (5%) з високим показником СТ і 36 (36%) з високим показником ОТ; 30 осіб (30%) з високим показником СТ і 52 (52%) з високим показником ОТ; 65 осіб (65%) з низьким показником СТ та 12 (12%) з низьким показником ОТ;

З досліджуваних, які мають високий рівень оцінки просторових об'єктів, 4 особи (26,4%) з високим показником СТ і 4 (26,4%) з високим показником ОТ; 3 особи (19,8%) з високим показником СТ і 7 (47,2%) з високим показником ОТ; 8 осіб (53,8%) з низьким показником СТ та 4 (26,4%) з низьким показником ОТ.

Домінування низького показника СТ у досліджуваних свідчить про те, що вони почували себе комфортно та змогли адаптувати рівень ОТ до ситуації.

Ю. В. Щербатих наголошував, що тривожність є більше соціальним явищем, ніж біологічним, в той час як страх – навпаки [10]. Таким чином, люди з підвищеним рівнем тривожності більш чутливі до дії на них соціальних вимог, тому мають вищу адаптацію до цих умов за рахунок того, що з більшою відповідальністю ставляться до поставленого завдання. Однак така відповідальність може інколи зав'язати людині виконати певні дії; це відображається в вегетативних проявах тривожності, які можуть знижувати продуктивність суб'єкта та стримувати його дії.

Щодо особливостей стійкості уваги досліджуваних та її продуктивності при виконанні завдань, які потребують стійкості та концентрації: перш за все, у досліджуваних домінує показник нестійкої уваги, що полягає у доволі високому прояві відволікання як результату мимовільної уваги. Але, зазначено, що тут немає повного

домінування, більше того, проявляється особливість в представників з високим рівнем оцінки просторових об'єктів – 11 осіб (30,2%) мають високий показник стійкості уваги, також відсоток досліджуваних з високим відволіканням у них найменший.

Відчуття тривоги, виражене в показниках рівня тривожності, неминуче супроводжує навчальну діяльність студентів. Окрім того, активна пізнавальна діяльність студентів не може не супроводжуватися тривогою. Експериментальне дослідження виявило пряму залежність між рівнями тривожності і результатами пізнавальної діяльності: чим вищий рівень тривожності (ситуативна тривожність, особова тривожність) у студентів 2-го курсу, тим нижчий результат виконання пізнавальних завдань. Проте середній рівень тривожності – це нормальне явище для студента. Процес навчання та розвиток особистості студента якнайкраще впливає на формування майбутнього фахівця не тоді, коли рівень тривоги низький, а коли він оптимальний (середній). У такому випадку студент має можливість адекватним способом долати тривожність і тривогу.

Література

1. Горго Ю. П., Чайченко Г. М. Основи психофізіології: навч. посібник. – Херсон: Персей, 2002. – 248 с.
2. Кочубей Б. І. Емоційна стійкість школяра / Б. І. Кочубей, Є. В. Новікова. – К.: Освіта, 1998. – 237 с.

3. Маруненко І. М. Психофізіологія: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / І. М. Маруненко. – К.: Київський ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 408 с.
4. Маруненко І. М. Психофізіологія: навч.-метод. посіб. з питань проведення практичних робіт [для студ. небіол. спец. вищ. навч. закл.] / І. М. Маруненко, Є. О. Неведомська, Г. І. Волковська. – К.: Київський ун-т імені Бориса Грінченка, 2014. – 52 с.
5. Паламарчук М.Є., Сердюк Л.С., Маруненко І.М., Неведомська Є.О. Вплив рівнів тривожності на пізнавальну діяльність студентів / Михайло Євгенійович Паламарчук, Людмила Сергіївна Сердюк, Ірина Михайлівна Маруненко, Євгенія Олексіївна Неведомська // Наукові здобутки студентів Інституту людини. – К.: Інститут людини Київського ун-ту ім. Б. Грінченка, 2015. – випуск 2(4). – 0,54 д.а. – Режим доступу до статті: <http://studscientist.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/47/49>
6. Прихожан А. М. Шкала личностной тревожности / А. М. Прихожан // Диагностика эмоционально-нравственного развития [ред. и сост. И. Б. Дерманова]. – СПб., 2002. – С. 64-71.
7. Симонов П. В. Лекции о работе головного мозга. Потребностно-информационная теория высшей нервной деятельности / П. В. Симонов. – М.: Изд-во «Институт психологии РАН», 1998. – 98 с.
8. Суворова В. В. Психофизиология стресса / В. В. Суворова. – М.: Педагогика, 1975. – 208 с.
9. Українська психологічна термінологія: словник-довідник. За ред. М.-Л. А. Чепи. – К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2010. – 302 с.
10. Щербатых Ю. В. Психология страха: популярная энциклопедия. – М.: Эскмо, 2005. – 512 с.
11. Solovey P., Mayer J. D. Emotional intelligence // Imagination, Cognition and Personality. –1990. – Vol. 9. – P. 185-211.
12. Strelay J. The concepts of arousal and arousability as used in temperament students // Temperament Individual differences at the interface of biology and behavior / Eds. Y. E. Bates, T.D. Washington, 1994. – P. 117-141.